

KBA 15459

REFORMÁTUS ÉLET

423

felől adatik. Nem a nép adja, hanem amint a totális állam egyik jeles theoreikusa, E. Forsthoft mondja: „Autoritát ist nur aus der Transzendenz möglich“. Csakhogy éppen az a kérdés, hogy ezt a transzcendens világot hol találjuk meg, melyik transzcendens világból vezetjük le a tektélyt: onnan-e, ahol „a XX. század mythusának“ bálványai trónolnak, vagy pedig onnan, ahol Isten, a Jézus Krisztus Atyja lakozik? Amiképpen Jézus Krisztus nélkül nincs szabadság, éppen úgy nélküle a tektélytisztlet is bálványimádással, szolgasággá és az állam imádásával fajul.

Es még egy: Jézus Krisztus nélkül a tektély és szabadság két egymás ellen küzdő elv. Rajta kívül tehát: tektély vagy szabadság. Benne: tektély és szabadság. Ha a Fiú megszabadít minket, valósággal szabadok leszünk és éppen ezért a fiúság szabadságában örvendő engedelmisséggel hallgatjuk Isten

Ígétjét: „Minden lélek engedelmeskedjék a felső hatalmasságoknak“.

Ez volt a reformáció hatalmas bizonyígtétele. Ezért folyt a reformáció szabadságharca. Napjainkban, amikor a jelszavak röpködnek a levegőben és amikor az emberek ezrei zavartan, vagy elkéseredetten, kérdőleg vagy kijelentőleg, várakozással vagy esalódással kiáltják: „Tektély vagy szabadság?“, szent feladata az anyaszentegyháznak, hogy hirdesse most is bátran és örömmel azt a nagy kijelentésszagot, amely Isten kegyelméből a reformáció mozgalmában elementáris erővel újra napfényre tört: az igazi szabadság Istenben van és az igazi tektélyt Isten adja. „Megismeritek az igazságot, és az igazság szabadokká tesz titeket“ (János ev. VIII, 32). Legyen a reformáció napja számunkra ilyen értelemben a szabadság nagy ünnepe!

Der Verfasser war
Direktor der Ref.
Theol. Hochschule,

PROPAGANDÁT!

dessen Studenten
die Protestschrift
an Barth unterzeich-
net haben.

A cseh „mártírság” - Barth a csehekről - Külügyi Társaság!

Bármily sokan és sokat is irtak már a külföldi propaganda szinte mérhetetlen jelentőségéről, úgy látszik, még mindig súlyos mulasztásnak vannak ezen a téren. Pedig napjainkban nagyobb szükség van rá, hogy a külföldi irántudat érdeklődését felkeltse a hazánk irányában, mint valaha. A kik országos külföldi lapokat olvasnak, e sorok írójával együtt megállapíthatják, hogy a cseh propaganda nagyszámú dolgozik s a talaj egyelőre kedvező is számára. Jelenleg azzal a trükkkel állnak elő, hogy ők mártírok, kiket a nemzeti szocialista Németország legázolt, mire Lengyelország és Magyarország a maguk részéről nyomában jelentkeztek a könyvű prédára. Mivel pedig Csehszlovákia mindennél jobban szereti a békét, ezért a borzasztó megcsengetéseket is vállalta s így mindenképp rászóltak arra, hogy Nyugat őt, mint a béke megmentőjét, teljes erővel támogatassa. És sajnos, Nyugatnak ú. n. demokrata államai elég elfoglaltak Németországgal szemben ahhoz, hogy e „mártírságok“ készpénznek vegyék, anélkül, hogy egy pillantást vetnének a hátsz év előtti eseményekre s így próbáljanak objektív képet kapni a cseh problémáról.

Annak jellemzésére, hogy ez az elfoglaltság és minden tárgyi ismeret nélküli állásfoglalás milyen megdöbbentő eredményekre vezethet, legyen elég hivatkozni az Utrechti megjelenő Allgemeine Weekblad e. holland újságban hatlapp 1. ho 14. számára. Nevezett hat. első oldalon „Barth Karoly üdvözlőbeszédéről“ annál bővebb, a mi nekünk is jól ismert, besei dogmatika professzornak, Barth Karolynak egy üdvözlő, melyet Hromádka prágai professzorhoz intézett. Bár e level eredetileg Hromádka részvételével megkísérelt akart lenni, Barth részletei szerint benne a politikai eseményekről is a közben oly kijelentések megjelentek ragadtatja magát, mint például, hogy Csehszlovákia szabadságával áll, vagy bukik Európa szabadsága,

vagy ami még ennél is borzasztóbb, háború esetén a cseh katonák nemcsak hazájukért fognak harcolni, hanem együttül Krisztus egyházáért!

Lehet, e sorok olvasói közül többen úgy gondolják, hogy az egész úgy jelentetelen a Magyarországi sorsára két professor egymás közötti legyek-váltásának semmi hatása sincs. Ezek részére hadd világítsam meg még néhány megjegyzéssel a kérdést. Hogy ez a Beseiből Prágába küldött magánlevel több holland lapban is napvilágot látott, az annak jele, hogy itt nyilván propagandaíró van szó és Barth Karoly neve annyira ismert az egész protestáns világban, hogy vélemények nem lekiésnylendő súlya van. Az Allgemeine Weekbladnak pedig a holland államgyház egyik vezéralakja, Vilma királynő udvari papja, Obbink professzor a szerkesztője s a lapnak igen széles olvasóköre van. Ha mindehhez hozzávesszük, hogy mind Barth, mind Obbink professzor személyes tapasztalatok alapján ismeri a magyar kérdést, mindtekéneknak vannak barátai Magyarországon, sőt utóbbi magyarbarát eszelekedetei miatt nem régen ismételt magyar kitüntetésben részesült, akkor meg kell állapítanunk, hogy a csehek akár közvetve, akár közvetlenül, nagyszámúan dolgoztak, míg a mi részünkről súlyos mulasztás történt. Ismerve ugyanis a nevezetteket, fel kell tételeznünk, hogy a csehek iránt eme szinpatia-megnyilatkozásoknak nálunk semmi magyarellenes eleme nem volt. Hogy azonban arra felhasználta, az sajnos katasztrofális következményekkel járt. A hűdgeszi Theologiai Akadémia ifjúsága tudomást szerezve a cikkéről, nyomában tudta kötelességét, amennyiben levelet írtak Barth Karolynak, melyben közölték, hogy e levele reánk, magyarokra vörig sértő s emellett az igazságnak nem felel meg. Azonban nem elégedtek meg ennyivel, hanem megfelelő felvilágosító füzetet mellékelve kérték Barthot, annak áttanulmányozása után közölje velük, helytállóan tartja-e még a cseh ügynek

Krisztus egyháza ügyével való azonosítást! Bármennyire örömmel üdvözöljük is a theologus ifjúságot e vállalkozásért, mégis fel kell vetnünk a kérdést, meddig lesz még szükség ilyen utólagos kiállításokra és helyreállításokra? Mikor jön már el annak az ideje, hogy megszervezzük külföldi propagandáinkat! Nem lehetett volna-e előkészíteni az angol-holland-francia-svájc-amerikai protestáns közleményben a cseh-magyar kérdés megoldását legalább attól a pillanattól kezdve, mikor már látszott, hogy a szudánéményes ügye elintéződik!

E sorok edja azonban mégsem az, hogy harc után okoskodjék. Nem a mult miatt írok, hanem a jövőre tekintettel. Nekünk fel kell készülnünk egy nagyszabású külföldi propagandára, melynek soha ne legyen ad hoc jellege, hanem maradjon állandó. Célzerű lenne evögöl összeformálni a jelenlegi és volt stipendistáknak, minden papi, vagy nem papi jellelű egyéneknek, ki valamelyik idegen nyelvet írásban, vagy szóban jól bírja, nem felelkezve meg a külföldi nérsültek feleslegéről stb. Tarozódjék ez a — mondjuk — Református Külügyi Társaság országok szerint s legyen gondja arra, hogy az illető ország sajtója el legyen látva megfelelő magyar írányaggal, tartson felolvasó körutakat, szervezze a Magyarországi fele irányuló idegenforgalmat is. Számtalan alkalom kínálkozik valamennyi külföldi protestáns egyház között arra, hogy a voltak való jó viszonyt kiépítsük, kimutassuk. Helyre megteremtés, csak nem szabad az államunkat elfuttatnunk. Unalom, mindehhez pénzre is van szükségem de erre meg kell lenni a szükséges fedezetnek! Mert ne felejtjük el: meg azt is élvezhetjük holnap, amit ma megnyertünk, ha öbötet kezél, télenál ülünk, míg mások lázasan dolgoznak s nem kiáltjuk állandóan a külföldi föléb: élünk, élni akarunk és ehhez az élethez jogunk is van!

Paó László.